नस्मि। अतो वृणीष्व रक्षार्थं सर्व्वानपि गवादीन् स्वीकुरु। रात्रौ हि पशवः शालासु रक्ष्यन्ते इयं रात्री देवी स्तोमं न अस्माभिः कृतं स्तोत्रमपि जिग्युषी जितवती। एतच्च मन्त्रद्वयम् अरिष्टदर्शनेषु होमेषु विनियोक्तव्यं, तथा च बह्वृच, आरण्यकाण्डे संहितोपनिषदि प्रत्यक्षाणि स्वप्नगतानि चारिष्टान्युपन्यस्य अनन्तरमिदमामनन्ति, स यद्येतेषां किञ्चित् पश्येत्। उपोष्य पायसं स्थालीपाकं अपयित्वा रात्रिसूक्तेन प्रत्यृचं जुहोति॥

अथैकोनत्रिंशीमाह। "देवीं वाचमजनयन्त देवाः। तां विश्वरूपाः पशवो वदन्ति। सा नो मन्द्रेषमूर्ज्जं दुहाना। धेनुर्वागस्मानुपसुष्टुतैतु" [१०] इति। देवाः सर्व्वे वाचं देवीमजनयन्त तां वाचं विश्वरूपाः द्विपाच्चतुष्पात् तदवान्तरभेदेन पशवः स्वस्वभाषारूपेण वदन्ति सा वाग्रूपा धेनुः नोऽस्मदर्थं इषमन्नं ऊर्ज्जं क्षीरादिरसं दुहाना सम्पादयन्ती सुष्टुता अस्माभिः सुष्टु वैदिकैः स्तोत्रैः स्तुता मन्द्रा हृष्टा सती अस्मान् प्रत्यागच्छतु॥

अथ त्रिंशीमाह। "यद्वाग्वदन्त्यविचेतनानि। राष्ट्री देवानां निषसाद मन्द्रा। चतस्र ऊर्ज्जं दुदुहे पयाꣳसि। क्व स्विदस्याः परमं जगाम" इति। यद्वाक् या वाग्देवता अविचेतनानि अचेतनसदृशान् मूकान् प्राणिनः वदन्ती वदनक्षमान् कुर्व्वन्ती। देवानां सर्व्वेषां राष्ट्री राष्ट्रप्रदा मन्द्रा हृष्टा सती निषसाद अस्मदीये कर्म्मण्युपविष्टा। यस्याः वाग्देव्याः प्रसादात् चतस्रो दिग्देवताः ऊर्ज्जं क्षीरादिरसद्रव्यं पयांसि जलानि च दुदुहे दुहन्ति सम्पादयन्ति। अस्या वाग्देव्याः परमं पदं मनुष्यः